

TIETOPAKETTI TYÖNHAKIJALLE

Sisällys

Oman tilanteen kartoitus.....	1
Työnhaku.....	2
Sosiaalinen media ja muut verkostot.....	3
Ansioluettelo ja työhakemus.....	3
Työhaastattelu.....	4
Tukea työnhakuun	5
TE-palvelujen ja Kelan palvelut ja tuki työtä hakevalle	5
Palkkatuki.....	5
Työhönvalmentaja	6
Työkokeilu	7
Apuvälinekartoitus.....	7

Oman tilanteen kartoitus

Kun tarvitset tukea tilanteesi kartoittamiseen, sinun on hyödyllistä keskustella Näkövammaisten liiton Työelämäpalvelujen työllisyys- ja yrittäjyysneuvojien kanssa. Näkövammaisten liiton Kuntoutus-liriksessä järjestetään työnhakua ja -tekoa tukevaa ammatillista kuntoutusta, jota voit hyödyntää tarpeesi mukaan.

Tarjolla on myös muita palveluja kuten:

- yleiset työpaikkaportaalit:
 - www.mol.fi
 - www.oikotie.fi

- www.duunitori.fi
- www.valtiolle.fi
- vammaisille henkilöille suunnatut työelämäsivustot:
 - www.nkl.fi/tyo
 - www.esteettatoihin.fi
 - www.tietyoelamaan.fi
- kesätyönettisivut, joissa myös vammaisten nuorten kesätyönhaku otettu huomioon: www.kesaduuni.org
- kuntien, yritysten, järjestöjen, oppilaitosten yms. verkkosivut
- www.ammattinetti.fi
- www.opintopolku.fi
- [Tutustu TE-palveluiden AVO ammatinvalintaohjelmaan](#)

Työnhaku

Työtä hakiessa kannattaa mainita ne asiat, joita työnantaja on ilmoittanut hakevansa. Jos mietit, tulisiko hakemuksessa mainita näkövammasta vai ei, kannattaa miettiä, onko työhakemuksessa mainittu työnantajan hakevan näkövammaista tai näkövammaatonta työntekijää. Jos esimerkiksi haetaan kokenutta ja koulutettua it-asiantuntijaa ja olet sellainen, tämä on työnhaussa keskeisintä.

Näkövammaisena on mahdollista työskennellä lukuisissa tehtävissä monin eri tavoin. Näkövammaisia henkilöitä työskentelee lähes kaikilla ammattialoilla esim. ohjelmoijina, pappeina, juristeina, lähihoitajina. Älä anna näkövamman turhaan rajata pois kiinnostavia tehtäviä.

Sosiaalinen media ja muut verkostot

Sosiaalisen median merkitys työnhaussa on tänä päivänä yhä keskeisempi. Monissa rekrytoinneissa hyödynnetään sosiaalista mediaa yhtenä osana.

LinkedIniin kannattaa koota olennaisia asioita itsestään ja työstään ansioluettelosta erilaisiin näytteisiin ja suosituksiin. Työpaikkailmoituksessa saatetaan toivoa myös oman LinkedIn-profiiliin linkittämistä hakemukseen. Rekrytoinnissa voidaan toki käyttää muitakin sosiaalisen median kanavia. Sosiaalisen median ja työnhaun profiilit ja esimerkiksi blogit kertovat työnantajalle harrastuneisuudestasi ja erityisalaasi liittyvien aikeidesi vakavuudesta.

Ansioluettelo ja työhakemus

Hyvä ja selkeä ansioluettelo on työnhaun perusasiakirja. Jos otat kiinnostavaan työpaikkaan yhteyttä ja tiedustelet työmahdollisuuksia, pyydetään sinua todennäköisesti lähettämään ansioluettelo, usein myös työhakemus.

Netistä löytyy lisää lukuisia erilaisia malleja työhakemuksen ja ansioluettelon tekoon. Eri aloilla ja eri aikoina saatetaan suosia hieman erilaisia malleja.

[Esimerkki työhakemusmallista \(linkki monster-verkkopalveluun\).](#)

[Esimerkki ansioluettelomallista \(linkki monster-verkkopalveluun\).](#)

[Katso myös Näkövammaisten liiton Työelämäpalvelujen verkkosivut ja lue, katso tai kuuntele muun muassa työnhakua kuvaavia tarinoita työelämästä.](#)

Muista tuoda esille oma osaamisesi ja vahvuutesi. Jos työnantaja ei ole erikseen maininnut hakevansa vammaista henkilöä tai vammaisuuteen perehtynyttä henkilöä, ei vamman mainitseminen työhakemuksessa ole tarpeen.

Työhaastattelu

Haastattelussa keskitytään haettavaan tehtävään ja hakijan kykyyn, kokemukseen ja sopivuuteen suhteessa kyseiseen tehtävään.

Työhaastattelussa kannattaa valmistautua mainitsemaan omasta vammasta, vaikka vain lyhyesti. Asiasta kannattaa kertoa mieluiten kuvaamalla, millaisia erityistaitoja on vamman vuoksi hankkinut tai kuinka on näkövamman vuoksi kehittänyt ongelmanratkaisukykyään. Ylipäätään kannattaa aina esitellä ratkaisuja, ei ongelmia.

Olennaista on, että työhaastattelussa keskitytään työnhakijan kykyihin ja vahvuuksiin, ei vamman yksityiskohtaiseen pohdintaan. Työhöntulotarkastus on se paikka, jossa vamman vaikutusta työkykyyn voidaan tutkailla erikseen.

Työnhakuun ja työhaastatteluun valmistautumista varten on lukuisia oppaita, esim. www.oikotie.fi.

Vinkkejä työnhakuun erityisesti vammaiselle työnhakijalle:

- www.esteettatoihin.fi
- www.tietyoelamaan.fi

[Tutustu näkövammaisen ohjelmistosuunnittelijan Tuukka Ojalan työhaastattelukokemuksiin ja -vinkkeihin Youtube-videolla.](#)

[Tässä yleisiä työnhakijoille suunnattuja linkkivinkkejä työhaastatteluun valmistautumista varten \(linkki monster-verkkopalveluun\).](#)

Myös työkyvyttömyyseläkkeellä oleva voi olla työtön työnhakija ja käyttää TE-toimiston palveluja.

Tukea työnhakuun

Näkövammaisen työnhakijan on mahdollista saada tukea työnhakuun monelta eri taholta. Näkövammaisten liiton Työelämäpalvelut auttaa, tukee ja neuvoo näkövammaisia ja näköongelmaisia työhön, yritystoimintaan ja opiskeluun liittyvissä tilanteissa. Palvelut ovat ilmaisia, ja tukea saa asuinpaikasta riippumatta ympäri Suomen.

Näkövammaisen työnhakijan on tärkeää varmistua siitä, että työn tekemiseen tarvittavat apuvälineet ovat kunnossa jo ennen työnhaun aloittamista. Henkilön ei tarvitse olla työsuhteessa apuvälineitä saadakseen, ja apuvälinekartoitukseen on mahdollista hakeutua jo työnhakuvaiheessa. Näkövammaisten liiton Työelämäpalvelujen työntekijät neuvovat työn hakemiseen liittyvissä palveluissa ja tuissa.

TE-palvelujen ja Kelan palvelut ja tuki työtä hakevalle

Palkkatuki

Palkkatuella tarkoitetaan taloudellista tukea työnantajalle palkkauskustannuksiin. Työ- ja elinkeinotoimisto voi harkintansa mukaan myöntää palkkatukea työnantajalle, joka palkkaa työttömän työnhakijan. Jotta

palkkatukea voidaan myöntää, on työnhakijalla oltava puutteita ammatillisessa osaamisessa tai jokin vamma tai sairaus, joka vaikuttaa tehtävissä selviytymiseen.

Palkkatuen tulee tukea työntekijän työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Jos palkkatuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti sekä pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta siinä työssä, johon tukea haetaan, voidaan palkkatukea maksaa 50 prosenttia palkkauskustannuksista koko työsuhteen ajalta, kuitenkin enintään 24 kuukauden ajan kerrallaan.

Palkkatukea ei voida myöntää työsuhteeseen, joka on jo alkanut eikä työ siis voi alkaa, ennen kuin työ- ja elinkeinotoimisto on tehnyt palkkatuesta päätöksen.

Työhönvalmentaja

Jos työtön työnhakija tarvitsee henkilökohtaista apua työnhaussa, hänen on mahdollista saada työ- ja elinkeinotoimiston tai Kelan kautta avukseen työhönvalmentaja. Työhönvalmentaja auttaa työpaikan etsimisessä, työhakemuksen ja ansioluettelon laatimisessa, työhaastatteluun valmistautumisessa sekä työsuhteen solmimiseen liittyvissä kysymyksissä.

Työhönvalmentajan palveluiden piiriin on mahdollista päästä myös Kelan työllistymistä edistävän ammatillisen kuntoutuksen kautta. Myös työeläkelaitoksen kautta voi saada itselleen työhönvalmentajan.

Työkokeilu

Työkokeilu on ammatillisen suunnitelman, opiskelualan tai työtavoitteen varmistamiseen hyvä keino. Se on työn ja työtehtävien kokeilua työpaikalla. Työkokeilu kestää 3–6 kuukautta, ja se voi jatkua työhönvalmennuksena.

Työkokeiluun voi päästä työ- ja elinkeinotoimiston tai Kelan kautta. Myös työeläkeyhtiöt järjestävät työkokeiluja. Tarkoituksena on hankkia tietoa henkilön ammatillisen osaamisen tasosta tai selvittää, kiinnostaako häntä tietty ala tai ammatti. Työkokeilu voi kestää enintään kuusi kuukautta.

Kelan järjestämän työkokeilun tavoitteena on ammatillisen suunnitelman muodostuminen. Tämä voi tarkoittaa tiettyyn ammattialaan, työtehtävään tai tietyn alan opiskeluun keskittyvää työkokeilua. Työkokeilu voi kestää enintään kuusi kuukautta. Kelan kautta järjestettävään työkokeiluun voidaan yhdistää myös työhönvalmennusta.

Myös työeläkelaitokset järjestävät työkokeiluja. Yleensä tällöin on kyse työhönpaluun mahdollistamisesta työtehtävien uudelleen arvioinnin ja järjestelyn sekä työajan lyhentämisen kautta. Työkokeilu voidaan järjestää myös uuden työpaikan löytymiseksi.

Apuvälinekartoitus

Kela kustantaa näkövammaisen kalliit ja vaativat apuvälineet osana ammatillista kuntoutusta. Ennen kuin Kela voi tehdä päätöksen apuvälineiden myöntämisestä näkövammaiselle, on järjestettävä apuvälinekartoitus, jonka aikana apuvälinetarve arvioidaan ja sopivat apuvälineet määritellään. Apuvälinekartoitukseen liittyy myös käytönohjausta, jonka aikana

apuvälineiden käyttöä opetellaan mahdollisuuksien mukaan siinä ympäristössä, missä niitä tullaan käyttämään.